

[Landbrugsministeren.]

egentlig paaskønnelsesværdigt, at de har gjort det. Men de har ikke Adgang til at faa Laan, og de ønsker det heller ikke.

Det forekommer mig derfor at være en meget ordret Fortolkning, om dette Udtryk „Medlem“, som er kommet ind i de lokale Foreningers Vedtægter, ogsaa for dem, der kun staa som Garanter, skulde kunne medføre, at disse Folk, der dog kun har gjort en god Gerning i sin Tid ved Oprettelsen af Driftslaane foreninger for Husmænd, derved skal være udelukket fra at komme ind i deres Standsfællers Forening, naar de ønsker det.

Det har ikke været Meningen, selvfølgelig. Det har heller ikke været det ærede Medlem Hr. Bordings Mening, det tror jeg at turde sige, eller overhovedet noget æret Medlems Mening her i Salen. Men saa ved jeg ikke, om man skal være en saa stor Tilhænger af Bogstavet, at man siger: Det er ligegyldigt, det har ganske vist aldrig været Meningen hverken fra Ministeriets eller fra Rigsdagens Side, men der staa „Medlem“, og da nu ogsaa de lokale Foreninger bruger Ordet „Medlem“, saa kan vi ikke gøre noget. Nej, jeg mener — og dette er ikke uden Fortilfælde hverken i Landbrugsministeriets Historie eller i andre Ministeriers —, at man saa siger: Selvfølgelig, det har været Meningen, og det er et rent Tilfælde, at det Ord „Medlem“ er brugt paa to forskellige Maader, det har aldrig været Hensigten at udelukke Garanter fra at blive Medlemmer af eller Laantagere i Driftslaane foreninger.

Jeg har paataget mig Ansvar ved at træffe den Fortolkning. Vi kan være nok saa omhyggelige, vi være vil, med at skrive Love herinde — og vi skal selvfølgelig være saa omhyggelige som muligt —, saa kan vi dog aldrig skrive Lovene saaledes, at der ikke i visse Tilfælde bliver Brug for Fortolkning. Jeg tror ikke, man gør nogen god Gerning ved at lægge en saadan Grime paa alle Ministrene, at de ikke tør røre sig fra det skrevne Bogstav. Her er et Tilfælde, der efter min Mening er oplagt. Ingen har tilsigtet at udelukke Garanterne, det er en stor Uretfærdighed at gøre det. Det er ikke saa faa, der er gaaet ind og har taget det Offer paa sig at være Garanter for de mindre Jordbrugere, og som nu ved at tage det vilde blive udelukket fra at gaa ind i en anden Driftslaane forening.

Jeg er saa indbildsk at bilde mig ind, at jeg har handlet fuldstændig rigtigt;

selvfølgelig maa jeg da ogsaa tage mit Ansvar. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem Hr. Holdgaard, som vistnok var den første til at forestille mig, hvor urimeligt dette var, vil fortsætte med at bebrejde mig, at jeg sagde, at saaledes skal Loven fortolkes, for det er de Forudsætninger, under hvilke Loven er givet.

Til det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen ønsker jeg at sige, at det ærede Medlems Betragtning er ejendommeligt — det er ganske vist ikke første Gang, jeg møder den. Det er ejendommeligt, at man kan stille sig an bekymret og sige: her laaner vi Penge ud til stakkels Landmænd, og saa faar de bare yderligere Byrder; kan de Penge forrentes? Det ærede Medlem vilde saa spørge mig, om jeg troede, at Tiden var en saadan, at Landmændene kunde forrente flere Penge, end hvad de her paatager sig. Jeg vil dertil sige, at det er da ikke saadan, at Landmændene er tvunget til at laane de Penge; de kan blive fri. Vi tvinger dem ikke dertil. De maa virkelig selv afgøre, om de vil laane. Men det er forholdsvis billige Penge, som gives, uden at man kræver Sikkerhed hos dem — en Sikkerhed, som er opbrugt til andre Laan.

Det er rigtigt, at Landbruget er inde i en Krise. Det tror jeg. Jeg tror ganske vist ogsaa, at der begynder en Lysning, som jeg har udtalt før, selv om Krisen ikke er forbi; det vilde være at være for optimistisk og sangvinsk at tro, at den var det. Men hvis det er rigtigt, at det er en Krise, Landbruget er inde i — og dermed er jo angivet, at det er noget forbigaaende —, vil billige Driftslaan under Krisen kunne virke støttende. Men jeg synes ikke, at vi, samtidig med at vi skaffer de Penge til Landmændene — for det er en Haandsrækning til Landmændene, naar de bliver brugt paa rette Maade —, skal pine os med Bekymringer for, hvorledes de skal kunne betale Renterne. Saa hører alting op. De kan lade være med at tage Laanene, hvis de ikke kan klare dem. Vi tvinger ikke Landmændene til at tage disse Laan.

Jeg synes, at det ærede Medlem havde alt for store Betæneligheder. Her spørges: vil Rigsdagen bevilge 6 Mill. Kr. mere end det allerede bevilgede? Det maa der svares ja eller nej til. Det kan ikke nytte, at man har mange Betæneligheder og siger: vi siger ja, men vi gør det med stor Betænelighed. Det kan maaske være klogt at stille sig paa det Standpunkt, men Pointen her er, om man vil svare ja eller nej. Jeg forstaar, at naar Svaret skal gi-